

№1 Дәріс. Ғылыми қызметке кіріспе

1. Құзыреттіліктерді қалыптастыру.
2. Ғылыми іздеу, ғылыми зерттеулердің мәні, мағынасы.
3. Ғылымның түрлері.

Ғылым - бұл объективті шындықты тануға және өзгертуге бағытталған қызметтің тарихи қалыптасқан түрі, оның нәтижесінде мақсатты түрде таңдалған және жүйеленген фактілер, логикалық расталған гипотезалар, жалпылама теориялар, белгілі бір заңдар мен зерттеу әдістері бар рухани өндіріс.

«Ғылым» ұғымы сонымен қатар келесі анықтамалармен сипатталады:

- негізгі қызметі шындық туралы объективті білімді дамыту мен теориялық жүйелеу болып табылатын адам қызметінің өрісі;
- қоғамдық сана формасы;
- әлемнің ғылыми бейнесінің негізінде жатқан білім көлемі.

Ғылым - бұл объект туралы білімнің ерекше түрі, ол эмпирикалық болып табылады. Ол қандай да бір ғылыми идеялар, олар қаншалықты күрделі болса да, объект туралы эмпирикалық идеялармен байланысын болжайтын нақты оқиғаларды түсіндіру мен болжау құралын жасауға арналған.

Ғылыми зерттеу - бұл жаңа ғылыми зерттеу процесі, білім, ғылымды енгізу мен дамытудың формасы, әр түрлі факторлардың объектілерге әсерін бағалау және сонымен бірге ғылым мен практика үшін пайдалы дәлелденген шешімдерді алу үшін құбылыстардың өзара әрекеттесуін зерттеу.

Зерттеудің мақсаты әр түрлі әрекеттерді «мақсат - құрал - нәтиже» жүйесіне енгізудің нақты механизмі ретінде анықталады.

«Ғылым» сөзінің тура мағынасы - білім (Философияның қысқаша сөздігі). Алайда, барлық білім ғылыми бола алмайды. Ғылыми таным фактілер жиынтығының артында заңдылық жүзеге асқанда ғана басталады - олардың арасындағы әмбебап және қажетті байланыс, бұл берілген құбылыстың неге осылай жүретінін түсіндіруге және оның одан әрі дамуын болжауға мүмкіндік береді. Ғылыми қызметтің негізгі анықтайтын мақсаттарының бірі - қоршаған әлем мен оның құрамдас элементтері туралы нақты толық ақпарат алу.

Ғылымның тікелей мақсаттары - шындықтың процестері мен құбылыстарын сипаттау, түсіндіру және болжау заңдардың негізінде ашады.

Ғылым тілінің негізін терминологиялық сипаттағы сөздер мен сөз тіркестері құрайды, олардың кейбіреулері төменде түсіндіріледі.

Ғылым-бұл әр түрлі әлеуметтік-экономикалық құбылыстар мен процестер туралы жаппай цифрлық мәліметтерді жинауға, өңдеуге және түсіндіруге бағытталған адам қызметінің саласы.

Ғылыми зерттеулер - нәтижелері ұғымдар, заңдар мен теориялар жүйесі ретінде әрекет ететін шындықты мақсатты түрде тану, жаңа ғылыми білімді игеру процесі объективтілікпен, репродуктивтілікпен, дәлелдемелермен және дәлдікпен сипатталатын танымдық әрекет түрлерінің бірі болып табылады.

Ғылымның түрлері:

1. Табиғи: биология, химия, медицина, геология, физика және т.б.
2. Техникалық және нақты: математика, информатика, химиялық технология; және т.б.
3. Гуманитарлық ғылымдар: экономика, құқықтану, саясаттану, тарих, филология, философия және т.б.

Бақылау сұрақтары:

1. Ғылым дегеніміз не?
2. Ғылымның негізгі мақсаттары.
3. Ғылымның түрлері.